

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oglasila (inserate) vsprejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 249.

V Ljubljani, v torek 29. oktobra 1895.

Letnik XXIII.

Proti kapitalizmu.

Kakor na vseh katoliških shodih, tako se je tudi na zadnjem v Št. Hipolitu jako temeljito razpravljalo socialno vprašanje. Ta predmet je obravnaval govornik Bauchinger ter podal poslušalcem marsikaj zelo zanimivega in stvarnega. Evo tukaj nekaj srn iz tega govora.

Najvažnejše mej tisoči vprašanj, ki čakajo rešitve, je socialno vprašanje; zato se moramo baviti z njim tudi na tem shodu ter pojasniti, kje zastaviti delo, da se odstranijo sedanje nezdrave družabne razmere. Družba človeška je bolna in sicer od podplatov do temena, zato ker zemljo, iz katere bi morala zajemati hrane, namreč sredi stan, tako izsesava kapitalizem, da ne more več narodom podajati zadostne hrane. Vsi stanovi to čutijo in trpé. In to vprašanje treba da rešimo. Vsaj je namreč propadla tudi rimska država zato, ker ni našla na to vprašanje nobenega odgovora. Liberalizem s svojimi kvarljivimi nauki, s svojim jednstranskim načelom individualizma ukazoval je posameznim, naj išče vsakdo le svojo korist in tako bo vsem pomagano. Jednako je škodoval liberalizem z drugim napačnim načelom o svobodni konkurenci, katera je v teku časa uničila toliko poštenih delavnih podjetij. V imenu svobodnega tekmovanja je liberalizem uničil mali obrt ter mu sedaj daje zadnjo brco, češ, obrtniki, vrstite se mej delavce, vsaj vidite, kako propada obrt. In ko so v nekem srečnem trenutku podali v zadržgah obrtnemu stanu rešilno desko vkljub temu, da se je jeze penila liberalna klika, takrat je liberalni birokratizem še to rešilno desko vrgel v morje.

Kapital se v imenu svobodne konkurence igra s znojem kmetovim; kapital je s tovarnami kmetu vzel posle, in sedaj mu na borzi, ki igra s cenami žita, krade tudi poljske pridelke.

Pošten trgovec je v borbi s svobodno konkurenco preslab, da bi bil kos sleparski trgovini. V imenu prostega tekmovanja določuje delodajalec za delo čas in plačilo in to dela tem lažje, ker je svobodna konkurenca postavila na cesto mnogo delavnih močij, katere ima na razpolago za vsako ceno.

Noben liberalni zakon nima poguma prijeti kapital, dočim so kmet, obrtnik in trgovec čez glavo preobloženi z davki. Tako je liberalizem vzrotil pauperizem, uboštvo. Po tem potu je postal sedaj kmet le najemnik, trgovec kramar, rokodelc delavec, in delavec proletarijec, kapitalist milijarder. Vprašaj po denarju pri katerem koli stanu, nikjer ga ne najdeš. Toda, kje pa je denar? Ali je kje zakopan kakor zaklad? — Tako se liberalizem sam obsoja, ker je pridne, srečne narode v deželah od Boga oblagodarjenih prignjal na rob propada, in ako se sedaj malone vsa krščanska Evropa odvrta od njega, je to liberalizem zaslužil stokrat.

Na mesto dogospodarivših naukov liberalizma stopa sedaj socialna demokracija s svojimi slepilnovabljujimi glasovi. Toda kakor liberalizem ni rešil socialnega vprašanja, rešili ga tudi ne bodo socialni demokratje. Razsekati ta vrzel, to znajo, a razvozljati pa tega ne zamorejo. Nebesa socializem prepušča angeljem in vrabcem, to se je socializem naučil od svojega očeta liberalizma in z njim vred tudi ne priznava nobenega Boga nad seboj. — Keda

pa je bila kaka družba tako močna, da bi mogla bivati brez Boga! Celo mogočna Francoska, ki je vpijanena od uporne blaznosti odstavila Boga, je bila prisiljena Boga zopet vvrstiti v svoj zakonik, ker je bila preslaba, da bi se okranila brez Boga. Socialisti ne morejo zemlje spremeniti v nebese, pač pa v pekel. Socializem je zmožen razdirati državne zgradbe, zgraditi pa ne more nobene. Iz vtapljajoče se ladije liberalizma, ki se pogreza v globino, se je rešila zvitá židovska podgana in se zatekla na novo dodelan čoln socialne demokracije.

Glede na obstoječe razmere imamo sedaj jedino sredstvo: S korenino se morajo zatreti liberalni nauki in nova načela se morajo vcepiti v kri narodov, načela, ki se naslanjajo na krščanski svetovni red. Po liberalnih naukih razjedena tla gospodarskega reda se morajo zopet utrditi po krščanskih načelih. Križ ni zadosti, da se le sveti na stolpih naših cerkvá, videti se mora tudi na parlamentarnih zborovališčih, videti se mora tudi v dvoranah ministrskih, na čelu zakonikov, na čelu sodnikov, križ se mora kazati pri kmetu, rokodelcu in tovarnarju, prešinjati mora vse kroge.

Socialna preosnova je le tam mogoča, kjer se goje kreposti: zatajevanje, pravičnost in ljubezen, liberalizem pa pozna le sebičnost, in socializem samo vživanje. Vsakemu stanu naj bodo zagotovljeni sadovi njegovega truda, to zahteva pravičnost in pomaga naj mu, ako to ne zadostuje, krščanska ljubezen. Da se uspešno varujejo skupne koristi posameznih stanov, zato se mora uvesti združna organizacija. Že po božji naredbi ne obstoja družba iz posameznih atomov, marveč je vsak ud organ, iz katerih celote vzrašča celo telo. Združna organizacija bo podajala vsakemu stanu večjo moč, da se brani, dočim so sedaj posamezniki, popolno osamljeni, izročeni vsaki nasprotni sapi na milost in nemilost. Seveda zadrug ne sme voditi birokratizem, ker sicer ne morejo imeti pravega življenja, marveč se jim mora dovoliti, da se popolno prosto razvijajo.

V ta namen pa se združimo v koalicijo kot kristijani proti brezvercem. Papež in škofje so naši vodniki, duhovščina stoji vsa na naši strani. Mi gremo v boj ne z mečem, marveč, da mirnim potom rešimo socialno vprašanje. Naše načelo je: Jednaka pravica za vse, kristjane kakor žide, naša glasilka je: Tu kristijan, tam brezverec. Ako se bomo tako vojskovali pod zastavo križa, tedaj tudi lahko sklenemo svoj govor z besedami: In hoc signo vinces!

Državni zbor.

Na Dunaju, 28. oktobra.

Predno se je prešlo danes na dnevni red, so predložili posl. Tekly in tovariši nujni predlog glede podpore za one češke okraje, kjer so miši vničile poljske pridelke.

Posl. Skala in tovariši predlagajo, naj vlada zahteva načrt zakona, s katerim se podaljša oprostitve hišnega davka na 18 do 20 let za one prezidave, ki so se morale izvršiti v Gradcu iz sanitarnih, varnostnih in prometnih ozir.

K dnevnemu redu se prvi oglasi poslanec dr. Kaizl, ki opomni, da ima nalog govoriti o stvari,

katere se je ministerski predsednik prav malo dotikal, akoravno je zelo važnega pomena.

Drugi govorniki so že dovolj pojasnili strankino stališče nasproti centralizmu. Naša stranka občuti centralizem najbolj obtežljivo. Slišale so se pritožbe o gospodarskem propadu in veliko se je govorilo o agrarnih programih. Po ustavi je sicer odkazana postavodajalna oblast glede deželne kulture deželnim zborom, toda ti so brez vsake finančijelne prostosti in jim ne stoji na strani niti jeden odgovoren vladni organ. Jako pomenljivo znamenje navdušenja vlada sedaj na poljskih sedežih za avtonomijo, ako o teh stvareh vladin program samo molči. — Kar se tiče pritožb raznih narodov, je jela nemška stranka že pripoznavati, da so popolno opravičene na narodnem stališču.

Glede vladnega stališča nasproti parlamentu, je ustavna teorija ministerskega predsednika zopet zadaj za jedno idejo, kakor je to v Avstriji sploh navada.

Ako je bila katera vlada taka, da je mogla ponosno in z zavednostjo reči: Jaz sem vodnik, in jaz hočem voditi, tedaj je bila to Windischgratzova vlada, ki se je opirala na parlamentarno večino. — Grof Badeni pravi sicer: Jaz sem odgovoren za redni tek upravnega mehanizma, toda mej upravo in vlado je vendar velikanski razloček.

Kar govornik v prvi vrsti pogreša v vladnem programu, to je vladno stališče nasproti slobodnim pravicam državljanov. Vlada ni prav nič omenila drž. osnovnih zakonov v svoji izjavi.

Govornik dalje navaja ministreve izraze o kamnih, katere hoče vlada odstraniti itd. in izraža bojazen, da vsi ti izrazi ne pomenijo družega, nego da se nameravajo zopet krčiti pravice in sloboda. Čim bolj opažamo imenovane izraze, tem slabše se godi pravicam državljanov. Mej tem, ko dunajske oblasti razmerno veliko dovoljujejo, se dovoljuje ob periferiji, govorim samo o Češki in Moravski, jako malo.

Posl. dr. Kronawetter: Tudi na Dunaju se nam ne godi preveč dobro!

Posl. dr. Kaizl: Toda veliko bolje, kakor nam ob periferiji. Govornik opozarja na zaplenjenje Tolstojevih spisov, katerih nemška prestava se ni zaplenila.

Sklicuje se na interpelacije, ki so se stavile v zadnjem času glede svojevoljne uporabe tiskovnega zakona. Konečno se pritožuje, da se njemu in nekaterim njegovim tovarišem ni dovolilo sklicevati volilnih shodov. S tem se najbolj pokaže, kako malo pravic uživa naše ljudstvo. Četrti del državnega zbora, tretjina deželnih zborov na Češkem, Moravskem, v Galiciji pripada plemiškemu veleposestvu. Mi imamo zakone, katerih smisel je naravnost naperjena proti slobodnemu duhu, mej njimi zloglasni patent z leta 1854 in tiskovni zakon. Vlada pa ni nikakor obljubila, da bode v tem oziru kaj boljše, in vsled tega je popolno opravičena posledica odkritosrčne napredne stranke, da bode nasproti novi vladi ostala v oni odločni opoziciji, v kateri je bila do sedaj.

Ministerski predsednik grof Badeni je izjavil, da ne more trditi, da bi bil vladni program popolno neizpremenljiv. Sicer mora hvaležno pripoznati, da se je že od drugih zborničnih strani čulo mnogo vspodbudnih besedij, akoravno se je

z njih zamoglo zajemati samo pogojno zaupanje. Govornik seveda ne more preklicati tega, kar je govoril, in tega tudi ne more dovoliti tem manj, ker se je izrecno izjavil proti vsakemu ugovoru. On je vedno mislil, in v tej misli ga je potrdila tudi zadnja debata v zbornici, da je namreč v interesu zbornice, kakor tudi vseh zastopanih narodov, ako se poskuša, zasledovati po ministerskem predsedniku označeno pot. Po govornikovem prepričanju ni močna, na nobeno stranko navezana vlada prav nič nevarna za parlament, marveč je nasprotuo porok za njegovo moč in njegov ugled, to pa zato, ker je uspeh jednega faktorja odvisen od posredovanja in pomoči drugih. Vsled tega ne more najti govornik v svojih besedah nobenega parlamentu škodljivega načela, marveč upa, da se bodo prav gotovo pokazale zgorej omenjene posledice, namreč moč zbornice, ako bode vlada rešila svoje naloge. Zbornica ima do konca postavodajalne perijode dovolj časa, da dokaže s povoljnim patrijotičnim sodelovanjem za to potrebno popolno zmožnost. S tem bodo ob veljavo vsi pomiselki, ki so se poslednje dni pojavili v tej zbornici.

Ako bode pa visoka zbornica rešila gotova vprašanja v označeni smeri z objektivnostjo, prijaznostjo in pravičnostjo in s tem pokazala svojo polno moč in bode delala na to, da se za državo in vse ljudske slojeve ugodno rešijo nujna gospodarska vprašanja, tedaj bode gotovo ta uspeh plodonosno vplival na razmerja mej ljudskimi zastopniki in ljudstvom samim. Ako bode visoka zbornica hotela, postopati po vladi označeni smeri lojalno in brez prevzetnosti, tedaj se bode vedno manj moglo govoriti o kaki oholosti, preziranju parlamentarizma ali celo o protektoratu nad strankami. Proti vladi, ki je popolno jasno označila svoje misli glede na narodnosti v smislu državnih osnovnih zakonov in si je za svoje geslo izvolila pravičnost, toraj nasproti taki vladi so nemogoča očitavanja, češ da prezira kak narod ali da se ne ozira na enakopravnost vseh narodov.

Svojo nalogo smo pričeli resno in premišljeno, na lastne koristi se ne oziramo. Svojih dolžnostij nimamo samo pred očmi, ampak so nam usajene tudi globoko v srca (pohvala), in zato nas pri izpolnjevanju teh dolžnostij ne bodo ovirale nobene teoretične razprave. Mi bomo marveč srčno in energično korakali svojo pot z dobro vestjo, trdno vero in voljo, in, ker je naš cilj jasen in določen, in se bomo do tega cilja posluževali le ravne poti, bomo tudi vsled tega s popolnim prepričanjem ostali pri naših idejah, katere sem si vam usojal pojasniti tu v zbornici pred tremi dnevi.

Ako se mi gibljemo le v splošnosti, ne bomo mogli storiti nič posebnega. Prosim vas, verujte mi, da se bomo veliko bolj približali, ako zapustimo abstraktno polje in splošne nazore in nas bode vodilo življenje, njegove potrebe, živa politika in potreščine. Vkljub raznim strankarskim geslom želim in upam, da se zjedimo na polju konkretnega dela.

Politični pregled.

V Ljubljani, 29. oktobra.

Volitev dunajskega župana. Danes ob 11. uri so se zbrali dunajski mestni odborniki v prvo sejo, da izvolijo izmed sebe novega župana. Ako pomislimo, da je bila antisemitski stranki vodilna glasilka: Dr. Lueger mora biti dunajski župan in da je le oseba in delovanje tega moža omogočila na Dunaju tako sijajno antisemitsko zmago, da ima Luegerjeva stranka dve tretjini glasov, tedaj za nas ni nobenega dvoma, da bi mogel pri tej volitvi kedo drugi izvoljen biti, kakor dr. Lueger. Res se je sicer v zadnjem času za kulisami vzlasti v Budapešti veliko delalo zoper potrditev Luegerjevo, vendar menimo, da so si vendar odločilni vladni krogi ohranili toliko samostojnosti in toliko ozira na občinsko samostojnost, da ne bodo nasprotovali občni volji dunajskega ljudstva. Ko bi se to zgodilo, tedaj bi se porajale iz tega posledice, o katerih danes ni da bi obširneje govorili, vendar pa toliko menimo, da bi krščansko ljudstvo dunajsko nikakor ne bilo voljno mirno prenašati takega udarca.

Poljski glasovi o Badenijski izjavi. Poljski radikalni listi niso zadovoljni z izjavo ministra Badenija, v kolikor zadeva poudarjanje nemške kulture. „Nowa Reforma“ piše: „Priznati moramo odkrito, da nas je Badeni iznenadil z izjavo gledé stališča in kulture nemškega naroda, kar se iz poljskih ust sliši jako neprijetno ter je vzbudila v polj-

skem narodu, kakor tudi pri vseh drugih slovanskih narodih presenečenje in nevoljo. To načelo ne bo dovoljevalo, da bi se pravično ravnalo z onimi narodi, ki so morali do sedaj čutiti nemško premoč. Ako grof Badeni meni, da je mir mej narodi neobhodno potreben pogoj za pravilno delovanje državnega stroja, povemo mu naravnost, da bodo kolesa pri tem stroju škripala toliko časa, dokler bo poudarjanje nemške kulture in premoči provzročevalo oviro za priznavanje enakih pravic drugih narodov. Uprav to načelo, katero je s tem potrdil ministerski predsednik, je bilo vedno najglavnejša ovira, da se ni pravično postopalo proti nemškim narodom, bilo je kamen spodtike, da narodi še vedno ne uživajo zaželenega miru.“ — Liberalni „Kurjer Lwowski“ pravi, da Badenijeva izjava napoveduje reakcijo na polju javne vzgoje. Izjava, da hoče ministerstvo voditi, spada sicer v kako avtokratično državo, nikakor pa v ustavno, kjer zbornica vodi in je ministerstvo le eksekutivni organ zbornične večine. Grof Badeni misli nadaljevati tudi kot ministerski predsednik vlogo, katere je bil vaju kot namestnik v Galiciji. Ako se mu to posreči, pokaže bližnja bodočnost.

Mažarsčina v nemažarskih šolah. Naučni minister Wlassicz je izdal na vse šolske nadzornike okrožnico, v kateri poroča o šolskih uspehih. Minister sicer konstatuje z veseljem, da so se zelo pomnožile ljudske šole po deželi, toda učni uspehi so jako nepovoljni. Po zadnjem ljudskem štetju je samo 60,2 odst. moških in 46,49 odst. ženskih, ki so večji branja in pisanja. — Dalje se pritožuje, da je mažarski jezik pri nemažarskih narodih uspeval prav slabo, vključno temu, da se rabi že 14 let kot učni jezik. Na podlagi teh podatkov bi minister prav lahko uvidel, da ne bode usilil nemažarskim narodom ogerskega jezika, toda v svoji mažarski zaslepljenosti hoče postopati še strožje. V imenovani okrožnici zabičava namreč šolskim nadzornikom, naj z vso strogostjo gledajo na to, da učenci spolnujejo svoje šolske dolžnosti, in naj v to svrhu pokličejo na pomoč mestne zastope, ako ne gre drugače. Še veliko slabše se godi mažarsčini v ljudskih šolah, kjer ni ogerski jezik učni jezik, kajti od 7200 šol je bilo preteklo šolsko leto 2199 takih, v katerih se v mažarsčini ali ni prav nič podučevalo, ali pa vključno velikemu usiljevanju ni našla pota v otroška srca. Minister sicer koncem svoje okrožnice povdarja, da je patrijotična dolžnost vseh šolskih nadzornikov in merodajnih faktorjev, da se odporu temu nečutenemu položaju, toda prepričan naj bo, da bode vse njegovo prizadevanje pri nemažarskih narodih obrodilo prav malo sadu, ker je ljudstvo že praveč nasičeno mažarske kulture, da bi se z ljubeznijo oklepalo mažarsčine.

O ogerskem civilnem zakonu so se pred kratkem posvetovali židovski rabinci, ki so izjavili, da odobravajo civilni zakon le mej nevernim židom in prostozidarjem ter sklenili, da ne bodo cerkveno blagoslovili nobenega zakona mej židom in kristijanom. Ako torej sami židovski duhovni tako strogo obsojajo novi civilni zakon, se nikakor ni čuditi, ako so z njim nezadovoljni krščanski prebivalci. — Jako zanimiva je dalje določba o novem zakonu gledé ločitve. Ta zakon odobrava ločitev za vsako malenkost. Tako se n. pr. smeta ločiti zakonska, ako le šest mesecev živita v nejednostnosti, ako mož ženo tako udari, da je ranjena, in mnogo enakih slučajev. Kakor se je v Parizu v petih letih ločilo nad 20.000 mož, tako bode tudi Ogerska v tem oziru dajala najlepši vzgled.

Pogodba mej Francijo in Madagaskarjem se je te dni objavila in sestoji iz naslednjih določb: Kraljica pripozna vrhovno oblast Francije z vsemi posledicami. Poslednja bode posredovala v vseh notranjih in zunanjih političnih zadevah. Vendar pa Francija ne vsprejme nikake odgovornosti gledé dolžnostij nasproti madagaški vladi, torej nikakih dolgov ali ugodnostij. Dosedanji prvi minister se odstavi in imenuje novi, ki v kratkem prevzame dotična opravila. Vse hovaške čete se morajo razorožiti in odsloviti. General Duchesné se peča s preosnovo vojaštva, ki bode neposredno podrejeno francoskemu poveljstvu.

Španija in Kuba. Iz Madrida se poroča, da hoče španska vlada za vsako ceno zatreti vstajo na Kubi ter si ohraniti ta otok. Ko bi bilo treba, ne ustrašila bi se vojske z ameriškimi Združenimi državami. Vlada obcrožuje 16 večjih parnikov transatlantske družbe in kupuje oklopnice na Nemškem in Angleškem. Sedaj je gotovo, da vstaši dobivajo de-

nar in orožje iz severne Amerike, sicer ne naravnost od vlade, temveč od zasebnikov, ki iščejo svojih koristij. Tako je neka ameriška družba sladkornih tovarnarjev poslala vstašem jeden milijon dolarjev podpore s pogojem, da razrušijo na Kubi sladkorne tovarne in opustošijo sladkorne nasade. S tem hočejo uničiti sladkorno industrijo na Kubi in povzdigniti ceno sladkorja v Ameriki. Tako vedno bolj raste vstaja proti Špancem. Sedaj ima Španija 80.000 mož na Kubi in sredi novembra se odpelje zopet 35.000 mož. Ob jednem bode močno brodovje okolu otoka skušalo pretrgati vse zveze vstašev z Ameriko.

Deželnozborske volitve.

Javni shod katol. - polit. društva vipavskega v Št. Vidu dne 27. oktobra.

Ni nam bilo ugodno vreme, ker je deževalo celo noč in ves dan neprenehoma, po trgu vipavskem je nastopila voda po ulici tako visoko, da si še z vozom težko prišel. Zato ni bilo pričakovati od te strani kaj udeležencev, če tudi bi bili nekateri kaj radi prišli na shod. Okoli četrte ure zbralo se je nad 100 možakov — manjšina udov in somišljenikov, večina od nasprotne nam stranke — v prostorih gospoda Uršiča, ki je v naglici priredil pokriti prostor, ker ni bilo mogoče radi vetra in dežja na prostem zborovati. Iskrena hvala mu za to!

Ob 4¹/₄ uri otvori društveni predsednik gospod Mat. Erjavec javni shod ter po kratkem nagovoru da besedo društvenemu tajniku g. Arko-tu, da razloži pomen gesla: vse za vero, dom, cesarja!

Gospod Arko začne po malem uvodu takoj govoriti o prvi točki: vse za vero. Dokazuje, kaj je vera posameznemu, družbi, koliko vpliva v družini in kako pokrepčevalno moč ima za ves narod. Historični zgledi pojasnujejo posamezne oddelke.

Ko prestopi k drugi točki: „vse za narod“ in omenja, da se naši stranki očita, da je premrzla za narod, da ne gori za slovenski jezik, se slišijo posamezni ugovori. Govornik dokazuje, da naša stranka pač ne more pozabiti jezika, onega bisera, v katerem je Slovenec slišal prve materine besede, one posode, iz katere je zajemal prvo omiko. Posebno še duhovniki, zrasli iz naroda, delujoči med njim, najbolj čutijo njegove potrebe in težnje. Zgled jim je Kristus, ki je umrl za vse ljudi, a vendar jekal nad svojim narodom, dokaz, da mu je ta bil posebno pri srcu.

Ko govornik omenja geslo: „vse za cesarja!“ in našteva, kaj govori zgodovina za slavno habsburško hišo, kaj nam obeta sedanji sostav sosednih nam držav, Italije, Nemčije in Rusije, so bili z njim vsi jednih misli, da nam le pod habsburško vladarsko hišo sije solnce samostojne narodnosti. A pri koncu govora, ko omenja domačega razpora, da so dve stranki nastale radi tega, ker so nekateri opustili prvo točko v starem geslu: „vse za vero“, se odločno oporeka. (Klici: Mi smo za vero!)

Gospod predsednik opominja navzoče, se dostojno vesti in pustiti govornika govoriti, (Klici: To je javni shod, tu ima vsak pravico, govoriti, vsak je bil povabljen, tako se je bralo.)

Govornik konečno še jedenkrat povzame: „Nastali ste dve stranki, ker so se ločili od starega programa, saj zatrjujete: vera ni v nevarnosti, pač pa narod. (Klici: Mi smo za vero.) Tedaj pristopite k našemu društvu, na starem geslu si podajmo roke, pa bomo zopet jedini in radostno bomo vzajemno delovali za gmotni prospeh in duševni blagor vse Slovenije.“ (Da, istina, v tem smo jedini. — Večina kliče: Nočemo!)

Drugi govornik je g. Texter, župnik na Olu, njegov predmet je: Važnost volitev.

Našteva, za kaj se gre pri občinskih volitvah, kak delokrog je deželnemu zboru, kaj odločuje državni zbor. Posebno pri zadnjem je treba gledati, kako poslanci se zberó, ker ti delajo postave za celo državo. Ako se te postave ne vjemajo z božjimi zapovedi, se nad ljudstvom taka napaka zelo maščuje. Našteva nekatera fakta iz raznih dežel.

Preide na ravno sedaj razpisane deželnozborske volitve in nadaljuje: „Kakor čujemo, bo vsaka stranka postavila svojega kandidata. Ako sem prav poučen, misli liberalna stranka gospoda Božiča kandidirati.“ (Klici: Živio Božič, živio!) Ko trušče nekoliko pojenja, opomni: „Živio bomo že takrat klicali, ko bo poslanec res izvoljen, sedaj je premalo tukaj vas in nas, da bi odločevali.“

Govornik pravi, da liberalna stranka nima srca za narod. (Klici: mi nismo liberalni, mi smo narodni.) Prej ste se klicali liberalni, a ko je ta be-

se da zgubila pošteni žvenk, ste se prelevili v narodne. Tudi prav! Tedaj narodna stranka nima srca za narod. (Dokaze, fakta!) Potrpajte malo, takoj Vam postrežem.

Glejmo: deželna zavarovalnica (tudi mi smo za to). Pač vi, a ne vaša stranka, vaš poslanec bo moral glasovati, kakor mu bode njegov klub za- bičal, pogledjmo legalizacijo (vse molči) naklada na žganje v lastni režiji, katero je naša stranka po težkem naporu dosegla, dekliška višja šola (ugovori: ta je potrebna!). Da potrebna, a ne za volilce na deželi. Izmed vas bi morda edini gospod Božič pustil svojo hčerko tam odgojevati, drugi gotovo ne. (Klici: zakaj ne? Gorjup je poskrbel). Da poskrbel, ko je hotel plačati ono hišo, katero sedaj podirajo, a vzdrževati bi jo morala dežela in korist od tega bi imeli le ljubljanski mogotei . . .

(Klici: kaj pa lovski zakon?) No prav! Koliko zajec škoduje veste vsi. Pove nekatere kraje, kjer se je prav občutljiva škoda pokazala na drevesnicah. (Klici: In vi vendar lovite zajca). Jaz nisem lovec. (Pa vaši somišljeniki.) Tedaj pa oni koristijo kmetu, ker pokončujejo škodljivega zajca . . . Sedaj se malo pomirijo.

Naš kandidat je dosedanji poslanec g. Matej Lavrenčič. Slišal sem že večkrat zabavljanje: kaj pa je on storil za vipavsko dolino? Prašal sem takrat: Kaj so pa drugi storili n. pr. gg. Hribar, Tavčar? in bil je molk. Kaj je dosegel gosp. Lavrenčič, le poslušajte! Naštevam razne podpore Planini, Sturiji, Ustji, Budanjam, Vrhpolje in za Vipavo in vas dele (tale) na Nanosu. (Sedaj pa nastane grozni vrišč, vmes se slišijo klici: kje pa so kali? saj nobenega ni!) Niso li prav razumeli, ali so nalašč nagajali? Govornik je menil dele, ko bi se razdelila gmajna in gozd, kar je pa preprečila narodna stranka. Ugovor in hrišč nastane tolik, da je po večkratnem opominjevanju g. predsednik primoran ob 3/6 javni shod zaključiti.

* * *

Kakor „Narod“ poroča, so zaupniki narodne stranke postavili za kandidata v Ljubljani poslanca župana Grasselli-ja in Ivana Hribarja. — O teh dveh kandidaturah bomo imeli priliko sporočiti še marsikaj zanimivega. — Notranjski liberalci zbrani v Postojini so sklenili postaviti za deželnozborske volitve kot kandidate za skupino notranjskih mest Lož-Postojina-Vrhnika dosedanjega poslanca Jos. Lenarčiča, za kmetске občine postojinskega in logaškega okraja dosedanjega poslanca Fr. Arko-ta in namestu dosedanjega poslanca dr. Vošnjaka, posestnika Jos. Dekleva iz Postojne. — Za kmetске občine kamniškega in brdskega okraja kandiduje katoliško-narodna stranka dekana Tom. Kajdiža v Moravčah proti liberalcu Kersniku na Brdu. — „Narod“ je poročal, da je deželni primarij dr. Vinko Gregorič v Trebanjskem okraju kandidat proti Luki Svetcu; dr. Gregorič nas prosi objaviti, da on ne kandiduje v tem volilnem okraju. — Iz Loškega potoka se nam poroča: Dne 1. nov. 1895 popoldne po dovršenem cerkvenem opraviilu bo v Loškem potoku volilen shod za prihodnje deželnozborske volitve in sicer v šolskih prostorih. Ta shod bo počastil s svojo navzočnostjo prečastiti kanonik Karl Klun, državni poslanec, kateri bo dan 1. nov. tudi imel tukaj ob 10. uri cerkveni govor in sveto mašo. V nedeljo pa bo na Robu volilni shod.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 29. oktobra.

(Iz seje c. kr. deželnega šolskega sveta.) V službi potrjeni in naslov „profesor“ so dobili gimnazijski učitelji: Dr. G. Pammer, Fr. Jeraj in Mart. Petelin. — Nekaterim srednješolskim profesorjem so se priznale petletne doklade. — Imenovani so bili: Josip Perc, nadučiteljem v Koprivniku na Kočevskem; Valentin Zavrl, nadučiteljem v Begunjah; Josip Bajec, nadučiteljem v Polhovem Gradcu; Andrej Cvar, učiteljem v Velikih Poljanah; Rajko Mežan, učiteljem v Hotiču; Franc Ivanc, tretjim učiteljem v Radečah. — Leopoldina Rozman je dobila tretje učiteljsko mesto na štirirazrednici pri Devici Mariji v Polju,

in Amalija Koncilijska tretje učiteljsko mesto v Zužemberku.

(Za poplavljenca na Barju.) Strašna je zopet nesreča, katero je grozna povodenj pripraviila čez Barje in njegove uboge prebivalce. Na drugem mestu to posebe omenjamo. Tukaj te prosimo mestni magistrat, naj lepo ravna z usmiljenja vrednimi reveži ter naj jim zdatno pomaga v njih obupnem stanju. Pritožili so se nam nekateri teh revežev, kako grdo so jih odganjali z magistrata, kamor so prišli prosit pomoči.

(Povodenj) napravila bode povsod mnogo škode. Na Barju je pridrla v kleti in stanovanja, zlasti ondu, kjer niso le-ta višje od tal zgrajena, in v stara nizka poslopja. Ljudje so z največjim naporom rešili sebe, obleko in druge potrebne stvari, in eteli vsaj deloma živino poginu. Ipak je voda odnesla mnogo lesa in šote. — Čolni in lestve so jim rešilna sredstva, s katerimi si pomagajo. Tudi včeraj hitelo je mnogo ljudi na grad gledat pretresujoči prizor. Po meter globoko in več stoje poslopja v vodi, v njih pa rešitve pričakujoči stanovalci! V kolikor jih ni potresna katastrofa udarila, žuga jim uničiti še povodenj. — Zdaj ima odbor za osuševanje Barja zopet jedno lekcijo več za resno delo!

(Za upeljavo lokalnega vlaka) mej Ljubljano in Trstom s pričetkom novega leta (1896) odposlale so pretekle dni notranjske občine logaškega in postojinskega okraja, kakor tudi mestna občina ljubljanska (v smislu sklepa občinskega sveta) peticije na glavno ravnateljstvo južne železnice, katere bodo izročili istej slov. državni poslanci na Dunaju.

(Iz Planine) se nam poroča, da je vsled neprestanega deževja voda silno narasla in poplavlila vso dolino. Potok Unec dere 2-70 m nad normalno gladino in bode brez dvoma še višje stopal. Cesti proti Haasbergu in Lazam sta pod vodo. — Mi Planinci smo pač siromaki. Spomladi je povodenj toliko časa zalivala dolino, da smo prav pozno že obdelali polje. Komaj smo nekoliko letine pospravili, je že zopet križ z vodo. Mnogo korenja in repe nam bode voda uničila, ozimno žito bo segnilo — lesoreznice, ki so zaradi suše dolgo molčale, zdaj zaradi prevelike vode ne moreje delati, — nesreča na vse strani. Gospoda Puticka čaka pač še mnogo dela; da bi le imel zadostne podpore!

(Iz Rosalnice) pri Metliki, 28. oktobra. Včeraj smo imeli volitev župana. Izvoljen je g. Davorin Vukšinič, posestnik iz Radovič. Iz srca smo veseli, da smo dobili za župana tako odločno katoliškega in narodnega moža, ki se bo gotovo neustrašeno potegoval za naše pravice. V zadnjem času se je jel kazati v naši občini neki vpliv iz Metlike; sedaj mu je konec.

(Iz Metlike), 28. okt. Kolpa je prestopila svoje bregove. Mostu, čez katerega vodi karlovška cesta, so morali odvzeti mostuice, zato je promet s Hrvatsko pretrgan. V Rosalnicah in Radovičih sega voda do nekaterih hiš, drugače v naši župniji povodenj ne bo napravila posebno velike škode.

(Povodenj.) Iz Šmartina pri Litiji 28. oktobra. Zopet moram poročati o povodnji, katera nas je včeraj obiskala; vsled obilnega deževja pretečene dni je začelo včeraj proti jutru prav pošteno liti, tako da je bila opoldne naša dolina veliko jezero. Vsi trije potoki narastli so silno, tako da je bilo 21 hiš v vodi, po nekaterih hišah je bilo vode prav visoko. Ljudi, ki so prišli k sv. maši, so sem in tja prevažali. Most na „jezeh“ je podrlo, kjer drži cesta na Breg. Našim „fužinarjem“ je podrlo jez tako, da bode kovaški „norc“ en čas počival. — Deželno cesto pri Perovem selu je popolnoma raztrgalo, kjer se je vsulo veliko hriba nanjo in jo je za seboj potegnulo. —k—

(Iz Leskovca), 27. okt.: Silno se množe tukaj tatvine. Vzrok temu je revščina, pa še več lahkoživa brezdelnost. Tako je tudi v temni noči 25.—26. skušala neka tatinska duša prodreti skozi okno v sobo I. kaplana. Namazal, prerezal čez pol šipo in jo polovico že ven vzel. Začutivši pa, da se znotraj giblje in pripravlja na branitev, ga je to nadaljnega roparskega dela oplašilo. Drugo jutro našla se je spodaj lestva, sekira in odtrgani kos šipe. Ni bil pa samo ta, morali so še drugi biti zraven, ki niso bili ptujci. Skoraj gotovo so bili ravno tisti, ki so v isti noči vrtali na vrata dekanovega stanovanja na Vidmu in

hoteli notri vlomiti, pa se jim ni posrečilo. — Tudi je bil tu blizo isto noč ukraden 1 prešič iz hleva.

(Razpisane službe.) V deželni bolnici ljubljanski izpraznjeni ste dve službi sekundarijev z letnim adjutom po 600 gld. Prošnje za ti službi poslati je vodstvu deželnih dobrodelnih zavodov v Ljubljani do 20. novembra t. l. — Na jednorazredni ljudski šoli v Svitlem potoku je razpisana do 20. novembra služba učitelja-voditelja v četrtem plačilnem razredu. Na dvorazrednici v Loškem potoku je do istega dne razpisana služba drugega učitelja v četrtem plačilnem razredu. Prošnje je doposlati okrajnemu šolskemu svetu v Kočevju. — Na novi jednorazredni ljudski šoli v Zaspju je namestiti mesto učitelja-voditelja v IV. plačilnem razredu. Prošnje je vložiti do 5. novembra pri okrajnem šolskem svetu v Radovljici.

* * *

(Železniška proga) Kresnice-Celje-Cakovci je bila včeraj zvečer zopet izročena osobnemu in tovrstnemu prometu, ker so se odstranile vse zapreke. Tudi pri Dobropoljah ni več nobene zapreke.

(Iz Dola pri Hrastniku.) Žalostni novici, o katerih sem pred tednom poročal, da je namreč naš vrli nadučitelj Franc Štauffer ponesrečil, pridejati imam zopet nesrečo. Gospa vdova Štauffer namreč je bila v nedeljo dne 27. oktobra okradena mej prvo službo božjo, ko je z družino odšla v cerkev. Tat je strl šipo, vlomil okno in razmetal vse pohištvo. Z nekim črtalom od lesenega orala vlomil je vse, kar je bilo zaklenjenega. Za perilo sli obleko mu ni bilo, odnesel pa je sledeče: 1 prstan z brilantom (vreden 48 gld.), 1 naprsno iglo (10 gld. 50 kr.), zlato uro z dvojnimi vratici (jedna stran je nekoliko vpognjena, ker je ura jedenkrat padla) veljala je pa 100 gld., nadalje 1 zlato verižico (vredno okrog 80 gld.) in 7 petakov; skupne vrednosti tedaj okolu 270 gld. Dasiravno je šola, oziroma stanovanje komaj 100 korakov od cerkve oddaljeno, ni tatu vender nikdo videl; sumniči se pa, da je najbrž tisti tat, ki je pred 5 leti vlomil v kaplanijo.

(Slovesna pontifikalna sv. maša) je bila predvčeraj povodom šeste obletnice škofovega posvečenja mil. knezoškofa lavantinskega v stolnici v Mariboru.

(Iz Slov. Gradca) dne 28. oktobra: V soboto bil je tu shod upnikov za pobeglim Mart. Plešivčnikom. Prodali so posestva na St. Uršelski gori za 240.000 gld. laškemu grofu Pandolfiju v Guštanji. Pandolfi je že ob več prilikah pokazal svoje nasprotstvo proti Slovincem; sedaj se je vgnjezdil na obširnem posestvu sredi mej nami, gotovo ne na našo korist. — Plešivčnikovo tovarno v Celovcu je kupil veleposestnik Kac v Šmartnu pri Slov. Gradcu.

* * *

(Iz Trsta) se 26. t. m. poroča, da je sodnija prišla 20letnega Kenlyana iz Smirne, ki je izneveril mnogo denarja in ponaredil veliko število mejnic. Ogoljufal je več florentinskih in neapolitanskih bank ter nameraval jednako postopati s tržaškimi bankami, kar se mu pa ni posrečilo.

* * *

(Ljubljani) je jela danes upadati, in je dopoldne znižala se za 10 cm.

(Vreme.) Iz ombrometričnih postaj Sodražica na Kranjskem in Kozje na Stajerskem poročata ondotna opazovalca tukajšnjemu hidrografičnemu uradu, da so bili tam 27 t. m. velikanski naliivi in povodnji; v Sodražici je padlo tudi precej snega.

(Polijska kronika.) Mestna policijska straža aretovala je od nedelje (27. okt.) v jutro do ponedeljka 28. t. m. v jutro, 13 oseb in sicer: 12 zaradi razgrajanja in kalenja nočnega miru, in 1 zaradi pregreška po § 45. orož. zak.

Telegrami.

Dunaj, 29. oktobra. V dunajskem občinskem odboru je bil danes županom izvoljen dr. Lueger s 93 glasovi; liberalci so oddali 44 praznih listkov.

Dunaj, 29. oktobra. Dr. Lueger je izjavil, da sprejme izvolitev za župana, ako bode namreč potrjena, ter je povdarjal v svojem govoru, da bodoča vlada v mestnem zboru ne bode strankarska, ampak ljudska. Meščani-obrtniki se morajo obvarovati pred

Menjalnica bančnega zavoda

Wien,

I. Bezirk,

Stefansplatz

Nr. 11, Parterre.

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v kurzem listu
saznainovanih
menic in vrednostij

Schelhammer & Schattera

brezmejno konkurenco in izsesavanjem; šolsko mladino morajo podučevati učitelji, ki so z njo jednakega rodu in vere, v krščansko-narodnem duhu; nasproti Slovanom se bode postopalo vsikdar pravično. Koncem govora je povdarjal dr. Lueger nemški, krščanski značaj dunajskega mesta. Govor so živahno odobraval vsi njegovi somišljeniki. Pred mestno hišo se je zbrala neštevila množica občinstva, ki je navdušeno pozdravljala novega župana. Po mestu vlada najlepši red.

Dunaj, 29. oktobra. V nadaljni razpravi o vladinem programu je pojasnjeval rusinski poslanec Romanczuk, da ne more imeti zupanja v sedanjo vlado, kajti dogodki pri zadnjih deželnozborskih volitvah v Galiciji so preveč žalosten komentar, kako je umevati Badenijevo izjavo o pravičnosti in enakopravnosti. V istem smislu je govoril Hauck. — Poslanec Dobernigg in tovariši so interpelovali ministra notranjih stvari zaradi zgradbe tovarne za železo, katero namerava v Škednju pri Trstu graditi kranjska industrijska družba. — Poslanec Ferjančič in tovariši izražajo željo, naj bi se v Ljubljani državnim uradnikom z ozirom na izredno draginjo pri stanovanji in hrani povišale aktivitetne doklade.

Dunaj, 29. oktobra. Cesar je imenoval nadvojvodo Ferdinanda majorjem in nadvojvodo Albrehta Salvatorja konjeniškim stotnikom.

Dunaj, 28. oktobra. Po došlih poročilih se je jako neugodno spremenilo stanje grofa Taaffeja.

Zagreb, 28. oktobra. V današnji seji deželnega zbora se je predložil proračun za leto 1896. Troški in pokritje znaša 8,908.251 gld., torej za 496.293 gld. več, nego v tekočem letu.

Levov, 28. oktobra. Včeraj je zbolelo v osmih vzhodnogaliških okrajih 8 oseb za kolero. 3 osebe so ozdravile, 37 jih je umrlo. V zdravniški oskrbi se nahaja še 24 oseb.

Opava, 28. oktobra. Včeraj se je slovesno otvoril Franc Josipov muzej za umetnosti v navzočnosti nadvojvode Ernsta.

Budimpešta, 28. oktobra. Iz Zagreba se poroča, da se govori v nekaterih krogih o premeščenju vseučilišča v Osek, ako ostanejo dijaki pri sedanjih zahtevah.

Budimpešta, 28. oktobra. Kakor uradni list potrjuje, se je podelila poslancu Harkanyju in njegovemu bratu baronovska čast s pravico mandata v magnatski zbornici.

Petrograd, 28. oktobra. Notranji minister je odstavljen od svojih dosedanjih poslov in imenovan predsednikom ministerskega odbora.

Bukarešt, 28. oktobra. Včeraj se je otvorilo v navzočnosti kralja in kraljeve rodbine novo pravosodno poslopje. Pravosodni minister Statesco je imel slavnostni govor.

Pariz, 28. oktobra. Portugalski kralj dospe prihodnji petek v Potsdam, kjer obišče nemškega cesarja.

London, 28. oktobra. "Times" se poroča iz Carigrada dne 26. t. m., da se je

vršila sodnijska preiskava proti 14 članom, ki so razpošiljali pretilna pisma.

London, 28. oktobra. "Reuters Office" se poroča iz Carigrada, da so pri zadnjih nemirih v Eringjanu umorili nekega Imana, kar je dalo povod Mohamedanom, da so napadli Armence in jih nad petdeset umorili. V okraju Muš so se pojavili novi nemiri.

Pariz, 28. oktobra. V poslanski zbornici je interpeloval socialist Rouanet glede južnoželezniške zadeve ter predlagal, naj se cela zadeva natančno pojasni ter se zasledujejo odgovorni faktorji. Ministerski predsednik in pravosodni minister sta izjavila, da je pravosodje že končalo svoje delo v tem oziru in da ne more več o tem govoriti. Vsi sokrivniki so se zasledovali in sedaj ni najti nobenega nadaljnega imena v dotičnih aktih. Vkljub tej izjavi je zbornica s 320 proti 211 glasovom vsprejela Rouanetov predlog. Takoj na to se je podalo ministerstvo v palačo predsednika Faura ter mu predložilo ostavko, katero je tudi vsprejel.

Tujci.

27. oktobra.

Pri **Stonu**: Vabitsch, Pietschmann, Tezner, Steindler, Henkel, Saller. Miksche z Dunaja. — Mahorič iz Postojne. — Emeh iz Pulja. — Lenek iz Stuttgart-a. — Ružička iz Postojne.

Pri **Maliču**: Leskosehek, Gera, Altscher, Kurtz, Halle, Schmidt, Fischer, Stransky, Spitz, Klein z Dunaja. — Domladič iz Ilir. Bistrice.

Pri **Lloydu**: Grasser z Dunaja.

Pri **avstrijskem caru**: Keršič iz Idrije.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
28	9. zvečer	734.8	3.6	sr. zah.	dež	
29	7. zjutraj	737.7	4.2	sl. sever	oblačno	7.6
	2. popol.	737.9	8.2	sr. zah.	poloblačno	
Srednja večerajna temperatura 4.3°, in za 4.7 pod normalom.						

627 1-1

Potrtega srca javljamo vsem sorodnikom, znanecem in prijateljem pretužno vest, da je naša iskreno ljubljena hčerka, oziroma sestra, gospodičina

Ivanka Jak,

poštna upraviteljica v Črnem Vrhu pri Idriji,

danes zjutraj po kratki mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajočo, v 23. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspała.

Pogreb drage rajnice bode jutri, v ponedeljek, ob 3. uri popoldne iz mrtvašnice v Črnem Vrhu.

Sv. maše za dušnice brale se bodo v župni cerkvi v Črnem Vrhu in v mnogih ljubljanskih cerkvah.

Črni Vrh — Ljubljana, 27. dan okt. 1895.

Žalujoča rodbina Jak-ova.

Mesto posebnega naznanila.

Eksekutivne dražbe.

Neže Z a j e iz Ljubljane premakljivo premoženje (277 gld. 55 kr.), kramarsko blago, dné 4. nov. in 18. nov. v Ljubljani. Janeza in Marije Zekoll z Rogatega Hriba posestvo (165 gld.) dné 6. nov. in 11. dec. v Kočevju. Jere K r a k e r iz Cvišljarjev posestvo (755 gld) dné 6. nov. in 11. dec. v Kočevju.

Zahvala.

Neki neimenovani gospod je poslal dva prav lepa svečnika tukajšni siromašni župni cerkvi. Podpisano cerkveno predstojništvo izreka pristržno zahvalo blagodušnemu darovatelju.

Vrh pri Vinici, dné 26. oktobra 1895.

Josip Kramarič, župnik.

Mate Žalec, Mate Barič, cerkvena ključarja.

Prečast. duhovščini

za liturgično uporabo najboljše priporočeno

V. A. Vinding-a

v Bistrici ob Dravi na Koroškem

patentovano, na posebni način prirejeno

oglje za kadilnice

100 komadov gld. 1.80, poštni zabojček po 150, 200 in 300 komadov.

Pri naročilih blagovili naj se posluževati nemškega ali latinskega jezika. Dobi se tudi patentovani stenj za večno luč.

Priznanje. Pri Vas naročeno in prejeto oglje za kadilnice smo porabili. Vaša iznajdba je res krasna, namenu popolnoma zadoščujoča in praktična. Blagovolite mi poslati zopet zabojček s 300 komadi — Malteški redovni konvent v Pragi, III., Badgasse 4, v maju 1895. I b l, t. č. superijor. 19 52-24

Razprodaja.

Nikdar v življenju se ti ne ponudi več redka prilika, da bi dobil **samo za 2 gld.** krasne in prekoristne stvari. **35 komadov za le 2 gld.** in sicer:

1 jako elegantno pozlačeno uro z lepo veržico, točno idočo, s triletnim poročtvom;
1 krasno kravato za gospode iz čiste svile;
1 krasna igla za kravato z umetnimi briljanti;
1 oficiraka usnjata denarnica;
1 jako elegantna broška za ženske po pariški fagoni
1 krasen prstan iz zlatoinimita z lepim kamenom;
1 krasno škatljico za smodke;
1 krasno cevko za smodke;
3 komadi zelo krasnih mehaničnih naprskih gumb s ponarejenimi briljanti;
2 krasna gumba za zavrtnik s patentovanim oklepnikom;
2 double gold gumba za manšete;
10 komadov finega angleškega pismenega papirja;
10 komadov finih angleških pismenih zavitkov;
Vseh teh 35 komadov krasnih stvari sem prisiljen dati za dosedaj nečuveno smešno ceno 2 gld.
Da izključim vsak dvom, izjavim, da je ura sama dvakrat toliko vredna. Ako bi ne prijala, se denar najradovoljnejše vrne tako da je za kupovalca vsak riziko izključen.
Vse to je dobiti, dokler je še kaj na razpolago, po poštmem povzetju po 457 5-5

krakovski razpošiljavniel ur

F. WINDISCH,
Krakovo, Meth-Strasse Nr. 12/F

Karol Wolf-ov

restitucijski fluid

(izvleček najizvrstnejših gorskih zelišč).

Mnogostransko izkušeno hladilno in krepečevalno sredstvo po velikih naporih in trajnem jexdarenju — Najizvrstnejše pri vseh zunanjih boleznih, kakor: trganju, revmatični mrtvoudnosti, zvičenju, zaklopnenju kit itd.

Cena steklenici 1 gld. 25 kr.

Karol Wolf-ov

557 13

redilni prašek za domače živali.

Prekušen pri vseh domačih in koristnih živalih, kakor konjih, govedih, ovcah, prašičih itd., ako rađe ne jedó ali težko prebavajo; izvrstno varovalno sredstvo proti kužnim boleznim.

Cena zavitku 45 kr.

Glavna zaloga pri jedinemu izdelovatelju:

K. WOLF-u, lekarnarju

v Vipavi, Kranjsko, via Postojina in Gorica.

— D u n a j s k a b o r z a . —

Dné 29. oktobra.		Dné 28. oktobra.		Kreditne srečke, 100 gld.		201 gld. 25 kr.
Skupni državni dolg v notah	100 gld. 35 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	150 gld. — kr.	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	—	—
Skupni državni dolg v srebru	100 " 65 "	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	159 " — "	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	17 " 50 "	—
Avstrijska zlata renta 4%	121 " — "	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	197 " 50 "	Rudolfove srečke, 10 gld.	23 " — "	—
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	101 " 15 "	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 " — "	Salmove srečke, 40 gld.	69 " 50 "	—
Ogerska zlata renta 4%	121 " 15 "	Tisine srečke 4%, 100 gld.	144 " 50 "	St. Genois srečke, 40 gld.	71 " — "	—
Ogerska kronska renta 4%, 200 kron	99 " 05 "	Dunavske vpravne srečke 5%	130 " 50 "	Waldsteinove srečke, 20 gld.	53 " — "	—
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1050 " — "	Dunavsko vpravno posojilo l. 1878	107 " 75 "	Ljubljanske srečke	23 " — "	—
Kreditne delnice, 160 gld.	393 " 30 "	Posojilo goriškega mesta	112 " — "	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	178 " 25 "	—
London vista	120 " 20 "	4% kranjsko deželno posojilo	99 " 25 "	Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3445 " — "	—
Nemški dr. bankovci za 100 m. nem. dr. velj.	58 " 75 "	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 " 70 "	Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	525 " — "	—
20 mark	11 " 75 "	Priporitne obveznice državne železnice	218 " — "	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	111 " 50 "	—
20 frankov (napoleonodor)	9 " 54 "	" " južne železnice 3%	168 " 10 "	Dunajskih lokal. železnice delniška družba	79 " — "	—
Italijanski bankovci	45 " 20 "	" " južne železnice 5%	131 " 20 "	Montanska družba avstr. plan.	101 " 50 "	—
C. kr. cekini	5 " 69 "	" " dolenskih železnice 4%	99 " 50 "	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	187 " 50 "	—
				Papirnih rubljev 100	130 " 25 "	—

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgužr pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.